

Ulighed og andre komplekse sundhedsproblemer

Naja Hulvej Rod

Professor, ph.d., dr.med.

Leder, Center for Komplexitet og Sundhed

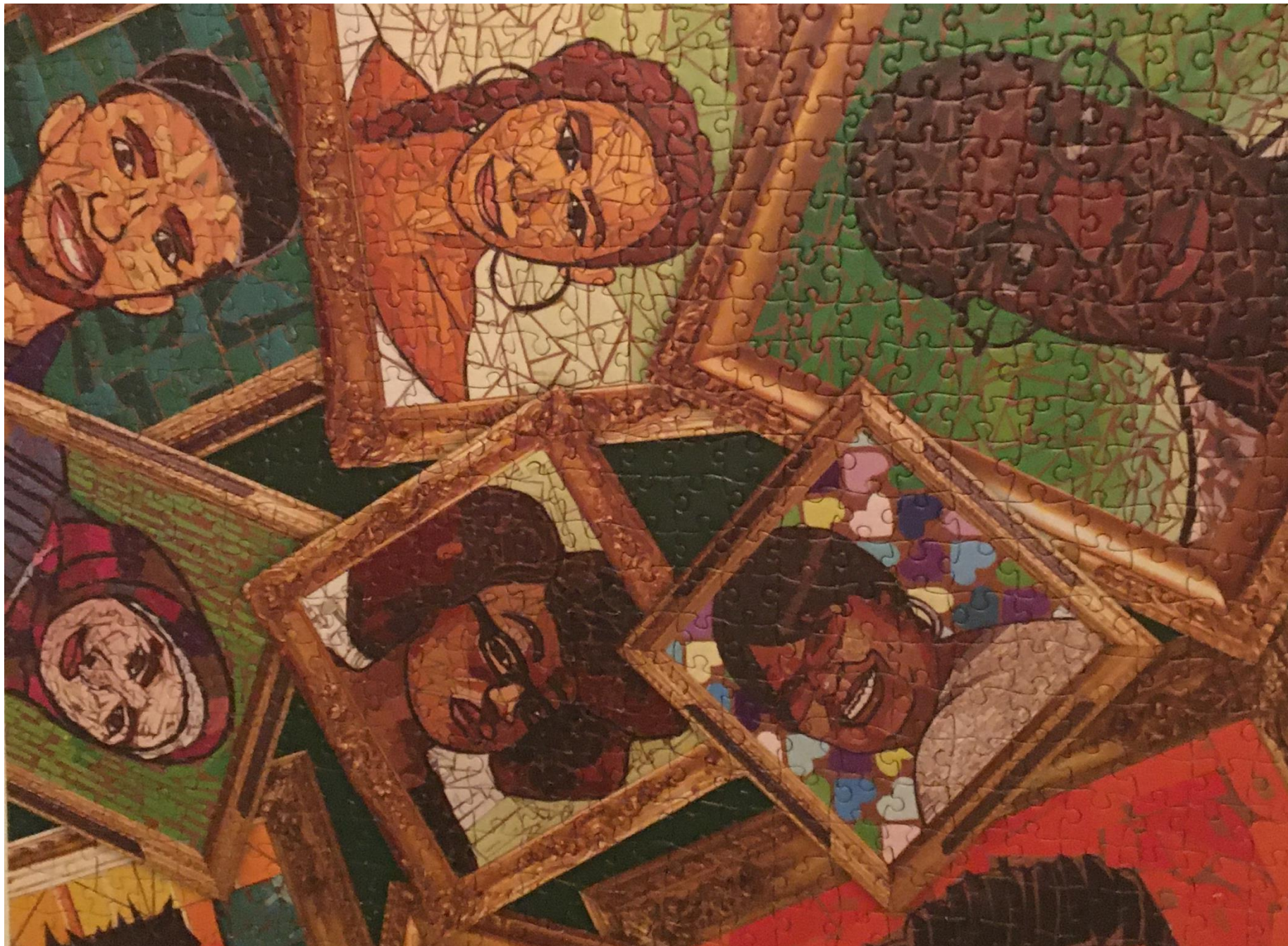
KØBENHAVNS UNIVERSITET

Folkesundheden er udfordret

Vi kan ikke
løse de
konplekse
sundheds-
udfordringer

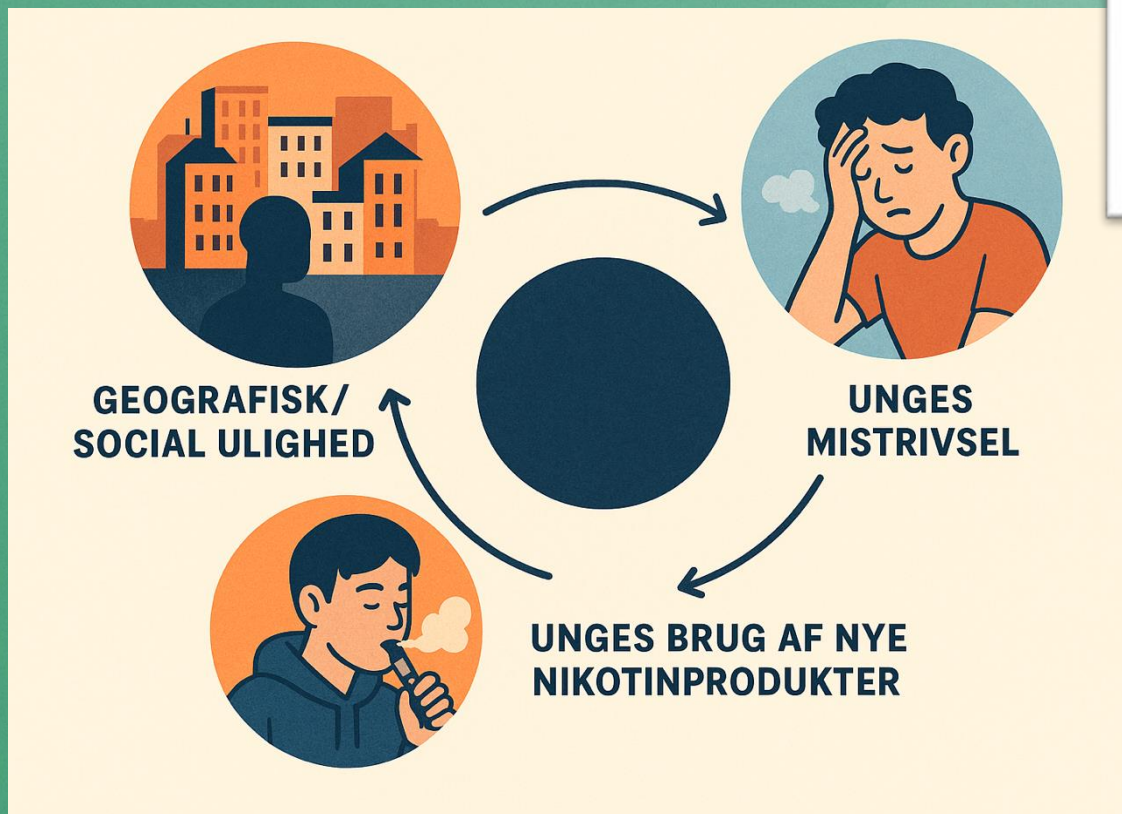
Komplekse folkesundhedsproblemer

Store udfordringer som fx social ulighed i sundhed, mental sundhed, overvægt og trivsel **opstår som et resultat af samspil mellem mange interagerende årsager og dynamikker**, der påvirker hinanden på tværs af niveauer og over tid.

4 KENDETEGN VED KOMPLEKSE SYSTEMER

- Interaktion
- Feedback
- Emergen
- Adaption

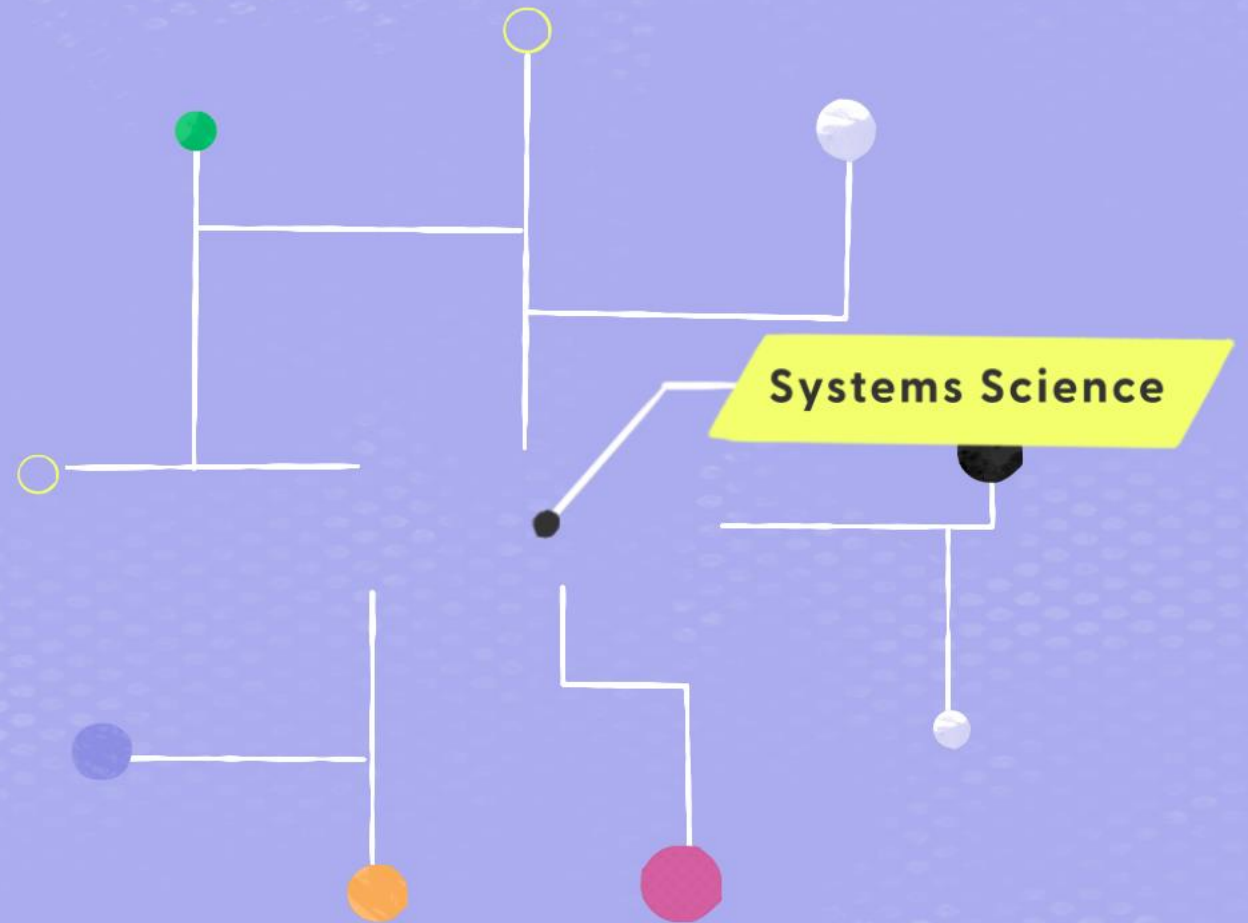

SUNDHED ER KOMPLEKST

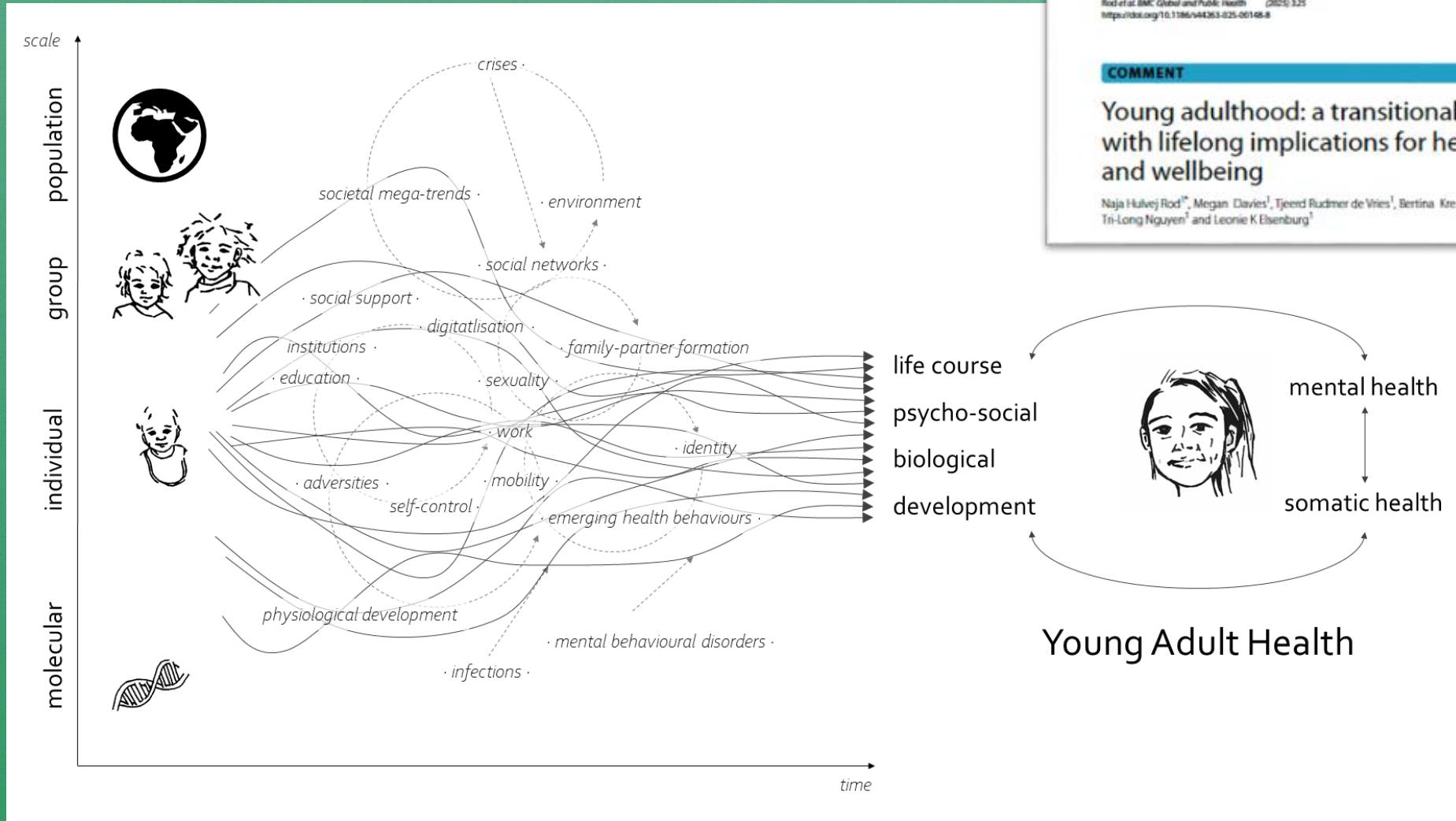

Public Health

SUNDHED PÅ TVÆRS AF TID OG NIVEAU

Rod et al. BMC Global and Public Health (2025) 3:25
<https://doi.org/10.1186/s44363-025-00148-8>

BMC Global and
Public Health

COMMENT

Open Access

Young adulthood: a transitional period with lifelong implications for health and wellbeing

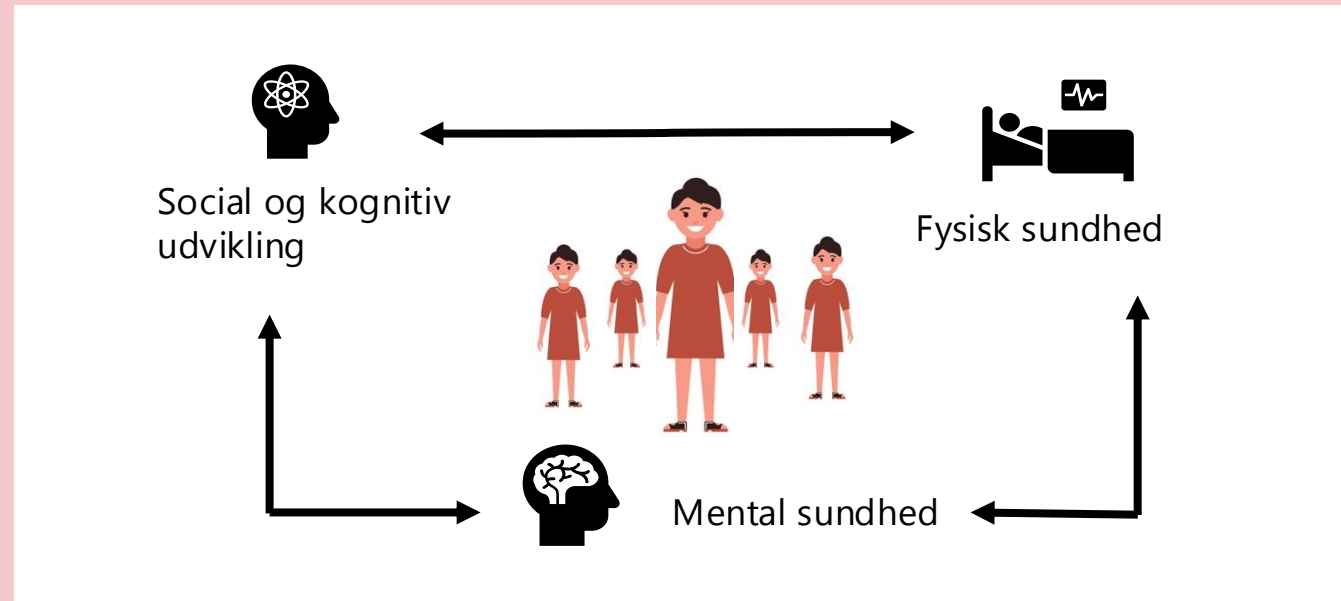
Naja Hulvej Rod^{1*}, Megan Davies¹, Tjeerd Rudmer de Vries¹, Bertina Kreshpaj¹, Henning Drews¹,
Tri-Long Nguyen¹ and Leonie K. Elsenburg¹

SYSTEM-ORIENTERET PERSPEKTIV

Samfund

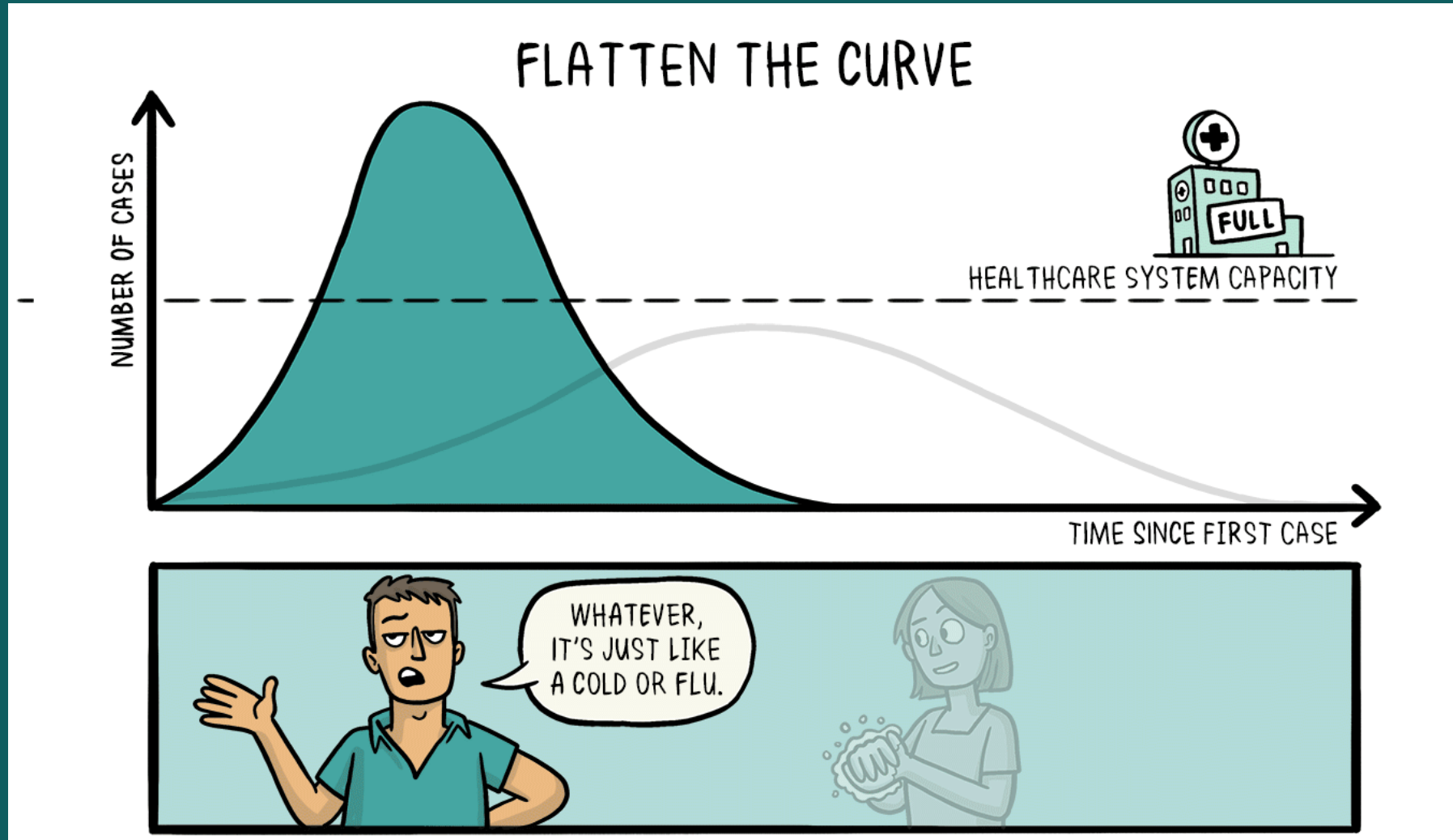
Nabolag

Familie og sociale relationer

Skabe rammerne for effektiv intervention og forebyggelse i en kompleks verden

COVID RESPONSE

Rygning – en succes for folkesundheden?

Looking to the future

WHO symposium on modelling and optimizing the health and care workforce

28-30 April 2025
Copenhagen, Denmark

Working for Health 2030 2025 – 2026 Seminar Series

Embracing Complexity: Systems Thinking for Health Workforce Strengthening

Tuesday 27th January 2026 11:00 – 13:00 (GMT)

WHO: Hvordan skaber vi et bæredygtigt sundhedsvæsen?

FOLKESUNDHEDSLOV

1. Konkrete mål og kommunal frihed

- Motion og bevægelse
- Trivsel, mental sundhed, ensomhed
- Alkoholkultur
- Røg- og nikotinfri miljøer
- Den almene boligsektor
- Arbejdsmiljø

2. Strukturel forebyggelse

- Samfundsmæssige rammer på tværs af sektorer og velfærdsområder

3. Systematisk folkesundhedsindsats

- Følgegruppe med praktikere og uafhængige eksperter
- Løbende monitorering og opfølgning?

AFTALE OM SUNDHEDS- REFORM 2024

Aftale om sundhedsreform 2024

7. Folkesundhedslov

Der er brug for et vægslende fokus på at styrke danskernes sundhed og menneske tilgængelighed i sundhed, så flere kan leve et sundt og langt liv. Aftalepartene er enige om at styrke den strukturelle forebyggelse i kommunerne ved at ændre en folkesundhedslov. Loven udsendes bl.a. med anmodning fra relevante organisationer og eksperter om erfaringer fra de Norges folkesundhedslov. Loven skal i sin samfundsrettslige angivelser den overordnede retning og mål med en systematisk folkesundhedsindsats.

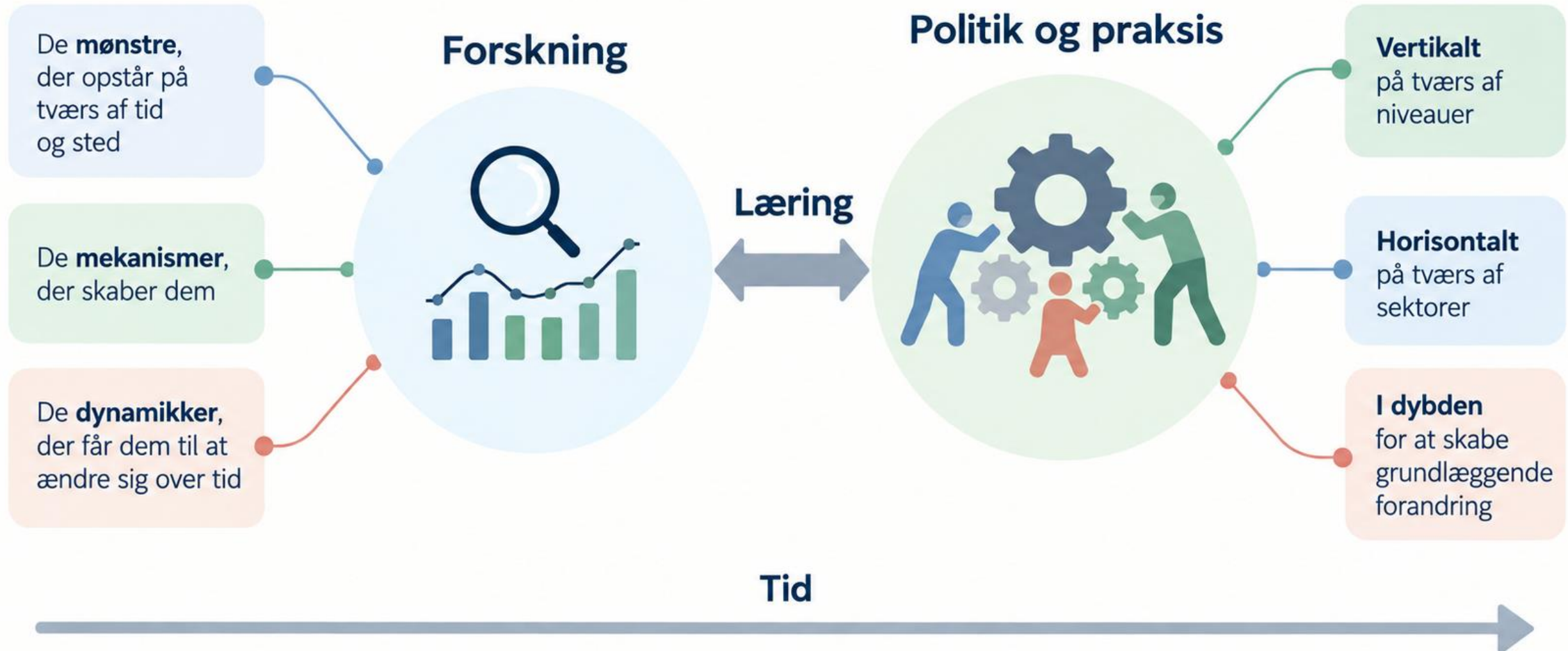
Strukturel forebyggelse handler om at skabe samfundsmæssige rammer og vilkår, der fremmer et godt liv både fysisk og psykisk.

Der kan fx være gode rammer for motion og bevægelse i dagligdagen. Det kan også være søg- og skolestid, arbejds- eller fritidsaktiviteter som turvet og sundhed med lokale ungdomsaktiviteter, hvor der arbejdes systematisk med at skabe sunde værdier, inkludering af folkeskolen og god arbejdsforhold. Loven forpligter kommunerne til at arbejde systematisk og på tværs af velfærdsområder med at styrke folkesundheden og menneske tilgængelighed i sundhed uden at det indebærer egen administration for kommunerne. Folkesundhedslovens vægslende fokus skal blandt andet omfatte den almene boligsektor med særligt fokus på emsiden kvalitetsniveau og social ulighed i sundhed. Aftalepartene ønsker sig, at der skal indgås en af boligstiftelse om Landbyggerfonden, da den allerede udfører med udgangen af 2026.

Loven skal sætte rammerne for, at kommunerne kan fastlægge konkrete mål for deres indsats. Kommunerne får frihed til at iværksætte de initiativer og indsatser, der har effekt i forhold til lokale behov. Kommunernes arbejde med forebyggelse og sundhedsfremme skal foregå i et tæt samarbejde med borgerskabet, de almene boligorganisationer, lokale velfærdsskoler m.fl. Det kan fx ske ved at inddrage lokale foreninger og styrke samarbejdet med frivillige organisationer for, at flere børn, unge og voksne kan være i aktive lokale fællesskaber. Det kan bl.a. medbringe til at forbedre den mentale sundhed og menneske tilgængelighed. Det kan også ske ved at etablere partnerskaber med lokale arbejdspladser og sætte fokus på turvet og sundt arbejdsmiljø.

For at gøre det endnu for kommunerne at prioritere indsatsen og arbejde målrettet og effektivt, revideres Sundhedsstrategien de eksisterende forebyggelsesplaner. Aftalepartene ønsker sig, at der skal være en fokus på folkesundhedslov, inden regeringen fremsætter forslag herom i 2026. Aftalepartene er desuden enige om, at der udarbejdes en følgegruppe med politikere og uafhængige eksperter, der kan følge op på folkesundhedsloven og vejlede i forbindelse med implementeringen.

Et dynamisk lærende system

KOMPLEKSITET KRÆVER RETNING OG LÆRING

1. Konkrete, ambitiøse og realistiske mål på nationalt og kommunalt niveau
1. Strukturel forebyggelse på tværs af velfærdsområder, der skaber rammerne for en sund befolkning
2. Lærende folkesundhedsindsats
 - Følgegruppe med praktikere og uafhængige eksperter
 - Løbende monitorering
 - Følgeforskning

Project funding

Center funding

Med støtte fra
TrygFonden

Web: healthcomplex.dk
Kontakt: complex@sund.ku.dk

COPENHAGEN
HEALTH
COMPLEXITY
CENTER

AMBASSADØRPROGRAM

Bliv vidensambassadør for folkesundhed

Den kommende folkesundhedslov i Danmark har til formål at styrke danskernes sundhed og mindske uligheden i sundhed, så flere kan leve et sundt og langt liv. Loven skal styrke strukturel forebyggelse og reducere ulighed i sundhed ved blandt andet at gøre sunde valg nemmere for borgerne og understøtte mental sundhed, fysisk trivsel og sociale fællesskaber.

Folkesundhedsloven forventes at forpligte kommunerne til systematisk at arbejde sammen på tværs af velfærdsområder. Den vil fungere som en politisk ramme og løftestang for prioritering af danskernes trivsel og gode leveår, med særlig opmærksomhed på social lighed i sundhed. Loven forventes at blive behandlet i 2026 som en del af den igangværende sundhedsreform og træde i kraft i 2027.

Hvis du arbejder med folkesundhed i en kommune, region eller staten og gerne vil klædes bedre på inden den nye folkesundhedslov træder i kraft, så kom og vær med i vores ambassadørprogram.

Når du deltager i ambassadørprogrammet, får du:

- 1-dags kursus (ambassadørdag 'Folkesundhedslov og strukturel forebyggelse' og diplom)
- Bog om at skabe forandring i komplekse sundhedssystemer
- Invitation til symposier og andre events i Center for Komplexitet og Sundhed

COPENHAGEN
HEALTH
COMPLEXITY
CENTER

Søvn og Sundhed

Hvad siger kompleksitetsforskningen – og hvordan skaber vi forandring?

Fredag den 13. november 2026

Center for Komplexitet og Sundhed

CSS, Københavns Universitet

Bartholinsgade 2, auditorium 22.0.19, 1356 Kbh K

Vi bruger omkring en tredjedel af vores liv på at sove. Men hvorfor er søvn så vigtig for vores sundhed og trivsel? Hvad ved vi om søvn og helbred blandt børn og unge voksne, og hvordan kan vi forebygge søvnproblemer i praksis?